

ACC. N:R N. 6598:1-8.
Landskap: Skåne Upptecknat av: Eric Björnberg
Härad: Höke Adress: Kväved
Socken: Kväved Berättat av: Olof personer.
Uppteckningsår: 1940. Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gärdesgårdar. (Etn. II: l. 41.)

Pvättrumma.

Vaks för att se den till -
komman de (L. N. F. 30.)

Årsgång. (L. N. F. 31.)

AND
→

ACC. N:R. M. 6598 : 1

Landskap: Halland Upptecknat av: Eric Bränberg
 Härad: Flöks Adress: Knäred
 Socken: Knäred Berättat av: Johan Pålsson
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1868 i Bränelt, Knäred.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVSvar på lista 41. Gärdesgårdar.Stn. II. l. 41

Här i socknen, som är en stening skogs-
bygd, beqvagnades under perioden 1850-1900 mest
stengårdesgårdar. Och man har uttalat, att efter
enskiftets genomförande 1873-75 leides till att
lägga upp sådana gårdesgårdar i de nya rå-
gångarna. 12 å 15 famnar kunde härvid två
karlar bygga upp pr dag. Och betalningen
var här för 25 öre pr famn (3 sk.). Men också
av liggande slantar byggdes gårdesgårdar.
Det var företrädesvis genom skogsmark och över
ranka stenmarker som de kommo till anv.
Över mosse drogs dike kombinerat med en så
högt upplagd vall som möjligt.

avskt-3

ACC. N:R. M 6598 : 2

Landskap: Halland Upptecknat av: Eric Björnberg
 Härad: Höhs Adress: Knäred
 Socken: Knäred Berättat av: Johan Nilsson
 Uppteckningsår: 1940. Född år 1868 i Kråwall, Knäred

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVGårdsgårdar. 2.

Det var såväl kring gårdstomben som kring vängen som längs vägarna man begagnade sig av stengården och de stå ju till mesta del ännu kvar. Från gårdarna ledde en på båda sidor av stenvägg hägnad väg ut till utmarken, vägen kallas för sträde.

Slutligen är att nämna, att man i K. sällan ser dubbel stenvägg, som i grannsocknen Markaryd är mycket vanligt, särskilt kring hemägorna.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6598 : 3
Landskap: Halland Upptecknat av: Erik Bräutigam
Härad: Höhs Adress: Kväred
Socken: Kväred Berättat av: Johann Pålsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1868 i Brävat, Kväred.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gärdergårdar. 3.

Beträffande typen så var det ingen av de avbildade trägärdesgärdestyperna, som förekom här. Det var av liggande slantar av ek, som kallades "gärslä" och var klivt ut av större stockar i längder om 1,5 m. Gärdet ifråga kallades "Kegagärde". Man skulle närmast kunna säga att det var en mellanform av typ 2 och 3. Alltså obundna "korsstakar" i regel av en-träd. I den då uppkomna boxen ledes gärslät med skarpt sluttande ställning.

Efter år 1900- började man först med spikade gärdergårdar av rågverksofall och senare med stångrelträd som nu är vanligast kring betomarkerna.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. No. 6598 : 4Landskap: HallandUpptecknat av: Eric BränbergHärad: HökAdress: KnäredSocken: KnäredBerättat av: Egna iakttagelserUppteckningsår: 1940Född år 1901 i KnäredLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVStättor.

4.

Där en gårdsgård korsade en väg hade man i byar långt från landsvägen ännu omkring år 1910 två typer av stättor, den ena tydligen av äldre typ. Den var nämligen av björkvidjor, som voro anbrakta kring trä^{ene}störar med lagom avstånd för inläggning av ^{gran l. tall}en stång. Tre till fyra stänger hade man till en radan stätt.

När man skulle igenom skjut man endast stångarna igenom det ena stolpparet. Den senare typen var av en ^{lek}spörre^{lek}stolpe å ömse sidor om vägen. I dessa var då istället för vidjor c:a två sm. långa träsnaglar ^{av ek}inlagda i borrhål. Utanför de fria ändarna var en klenare stör anbrakt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. N. 6598 : 5Landskap: HallandUpptecknat av: Eric BränbergHärad: HökAdress: KnäredSocken: KnäredBerättat av: Egen iakttagelseUppteckningsår: 1940Född år 1901 i Knäred.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVTrätremmar.

5.

När man vandrade gamla "höstvägar" fanns det alltid ställen där små bäckar runno över vägen. För att inte hjulen då skulle skära ner sig i den blöta jorden hade man alltid en särskild slags tremmar. Dessa voro tillverkade av två ^{stk} stockhalvor, som hölls lagom isär av kraftiga eknaglar oftast tre st.. Dyliga tremmar som voro över 2:0 en cm. hade alltid ett lock av en tredje stockhalva. Jag tror att först efter ^{2:0}1910 började man med Mentremmar i samband med vägdelning och bättre vägunderhåll.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6598 : 6

Landskap: Halland Upptecknat av: Eric Bränberg
Härad: Flök Adress: Knäred
Socken: Knäred Berättat av: Fredrika Pålsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1873 i Knäred

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Taka för att se den tillkommande. 6. L. U. F. 30

Under midsomnarnatten gick man ^{ensam} till
en kornväg och vakade där för att möta sin
blivande maka eller make, ty det var personer
av båda könen som brukade gå, d. v. s. sådana,
som voro nyfikna.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6598:7Landskap: HallandUpptecknat av: Eric BrånbergHärad: FlökAdress: KnäredSocken: KnäredBerättat av: Fredrika PålssonUppteckningsår: 1940Född år 1873 i Bränalt, Knäred.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVÄrrgång. 1.7.

Det är mycket fragmentariska uppgifter, som föreligga härifrån om ärrgång. Tiden för den var julnatten. En gammal, nu död kvinna har berättat för fru Pålsson att en gång i sin ungdom gick hon ärrgång. Hon gick "kyrkvägen" eller vägen från sitt hem till sockenkyrkan. Men hon nämnde ingenting om vad som härvid förekom. Emellertid har fru Pålsson från andra personer, som voro gamla under hennes ungdom, några uppgifter. Man kunde sålunda möta antingen brölloptåg eller begravnings-
tåg, vilket ~~hadde~~ motsvarig betydelse för en själve redan under året. Förberedelserna bestod i att man

d. 4. F. 37

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6598: 8.
Landskap: Halland Upptecknat av: Erik Brämborg
Härad: Höhs Adress: Kväred
Socken: Kväred Berättat av: Fredrika Sälöwen
Uppteckningsår: 1940. Född år 1873 Boväst, Kväred

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(Årsgång 2.)

fortsade hela dagen föret. Och sedan under
sjuåva gången skulle man gå stigande vett
eller vad man än mötte på vägen.

Skriv endast på denna sida!